

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep,
0030 Oslo

Altibox AS

Besøksadresse: Breiflåtveien 18
4017 Stavanger
Postboks 8124, 4069 Stavanger
Telefon: +47 51 90 80 00

Org nr 984 586 612

Deres ref.
2011/02036 ME/ME1 EAB:elt

30. september 2011

Høring – endringer i åndsverkloven

Altibox leverer tjenester i fibernett over hele Norge og deler av Danmark til over 230.000 husstander. For samtlige er Altibox internetttilbyder, og ønsker i så måte å bidra til at rettighetsspørsmål, ytringsvern og personvern hensyn forenes på en tjenlig og framtidsrettet måte.

Altibox AS vil med dette gi uttrykk for at vi stiller oss bak IKT-Norges høringsuttalelse i saken.

Identifisering av abonnenter

I likhet med andre internetttilbydere er Altibox opptatt av å kunne ivareta et forutsigbart fortrolighetsforhold med sin kundemasse. Generelt mener vi at terskelen for å kreve utlevert kunders identitet må settes så høyt som mulig, ettersom ethvert slikt pålegg undergraver taushetsplikten under ekomloven. Fortrolighetsbehovet er etter vårt skjønn ikke endret i og med kjennelsen i den såkalte Max Manus-saken i 2010. Vi imøteser følgelig en oppfølging fra myndighetene som skaper forutsigbarhet og klare retningslinjer. Vi viser også til Altibox' uttalelse etter Max Manus-kjennelsen i Høyesterett i mai 2010, der det blant annet framgår:

"Vi tar til etterretning at Høyesterett i en sak der det er drevet privat etterforskning, har pålagt Altibox å utlevere identiteten bak en IP-adresse. Vi vil rette oss etter kravet, men vil understreke at vi fortsatt vil holde fast ved vår praksis om bare å etterkomme et slikt krav dersom det framsettes i forbindelse med politi etterforskning eller at det foreligger rettskraftig kjennelse."

Imidlertid er det mye som tyder på at behovet for å komme ulovlig fildeling til livs gjennom lovverket allerede er redusert siden Max Manus-saken ble reist. En undersøkelse Norstat gjorde på vegne av den norske musikk-tjenesten Wimp nylig, tyder på at nær halvparten av personer under 30 år som bruker tjenester som Wimp og Spotify allerede har sluttet med ulovlig fildeling (Dagbladet 4/7 2011). Det er grunn til å tro at en liknende utvikling vil gjelde annet innhold, som filmer og tv-serier, selv om det kan ligge noen år fram i tid, og selv om filmtjenester som Netflix foreløpig ikke er å finne på det europeiske markedet. Den britiske avisen The Guardian skrev imidlertid allerede i 2009 at bunnen var i ferd med å falle ut av ulovlig fildeling (guardian.co.uk 12/7 2009: Collapse in Illegal Sharing).

Dette poenget er også berørt i høringsnotatets 1.1.5 nederst på side 10. Vi vil legge til at selv om denne utviklingen neppe alene vil føre til at ulovlig fildeling forsvinner, så reduseres behovet for regulatorisk inngripen.

Slik inngripen kompliseres ytterligere av at myndighetene lovpålegger internettilbydere som Altibox å utlevere taushetsbelagte opplysninger også i privatrettslig sammenheng. Et slikt steg stiller ekstraordinært strenge krav til hvem som kan kreve opplysningene utlevert. Vi mener definisjonen av rollen "rettighetshaver" i notatet i så måte er mangelfull og åpen for ulike fortolkninger (s.30):

"Med rettighetshaver menes både opphavsmenn og nærstående rettighetshavere. Dette omfatter også fysiske og juridiske personer som rettighetene på et senere tidspunkt er overført til ved salg eller på annen måte. For å kunne få tilgang på abonnementsopplysninger må rettighetshaveren fremme en begjæring for domstolen. Om rettighetshaveren i det enkelte tilfellet skal få utlevert opplysningene vil bero på domstolens vurdering av lovens vilkår for dette"

Altibox forutsetter at domstolens vurdering her også skal omfatte hvorvidt vedkommende som reiser et krav møter kriteriene for å være rettighetshaver og savner en nærmere redegjørelse i notatet for slike kriterier. Videre forutsetter vi at den eller de personer rettigheter er overført til eller påstått overført til, undergis strenge krav til kvalifisering i domstolen, ettersom det her ofte har oppstått tvil og konflikter. Ref. for eksempel rettighetsstriden etter Stieg Larssons romanserie.

Under samme kapittel på side 31 drøftes alvorlighetsgraden:

"I tilfeller der det kan konstateres at overtredelsen er av et visst omfang, er dette et moment som bør tillegges vekt ved vurderingen".

Det kan raskt oppstå en diskusjon eller to om hva som menes med "et visst omfang". Det er forståelig at det her må utøves skjønn, men jo mer omtrentlige vilkårene for identifisering blir, jo sterkere er argumentene for at fildelingsproblemene løses på andre måter enn gjennom lovverket. (lovlige delingstjenester som Spotify er ett eksempel).

Pålegg ved overtredelse

Utenlandske nettsteder i er i stor grad utenfor rekkevidde når det gjelder sanksjoner og pålegg etter krenkelser. På notatets side 50 (annet og tredje avsnitt) kan det virke som om man nærmest anbefaler at rettighetshaveren i desto større grad retter krav mot norske internettilbydere. Det er en baker- for-smed-tilnærming som virker prinsipielt eiendommelig.

Det ISPene gjør er kun å tilby en infrastruktur som gjør det mulig for sine abonnenter å kontakte nettsted på Internett. Det kan tegnes en analogi med at veimyndighetene tilbyr et veinett som gjør det mulig å kjøre til ulike steder. Å rette sanksjoner mot internettilbydere kan sammenlignes med at eieren av veinettet skulle pålegges å stenge veien til et kjøpesenter hvor det ble solgt ulovlige varer istedenfor å adressere selve kjøpesenteret.

Selv om Altibox og andre distributører i noen sammenhenger opptre som rettighetshavere og i økende grad har muligheten til å ta del i større deler av relevante verdikjeder, er en internettilbyder først og fremst distributør av innhold. Kjernevirksomheten og rolleforståelsen vil være distributørens. Derfor noterer vi med tilfredshet at notatet legger grundig vekt på ansvarsfrihetsbestemmelsene i ehandelsloven, som nettopp definerer tilbyderens rolle understøttet av et sterkt yttringsvern.

I tråd med dette er vi også tilfreds med at internettilbyderen bare kan pålegges en handleplikt gjennom forutgående behandling i et egnet organ eller ved en domstol. Ettersom den mest nærliggende handlingen vil

være å stanse et nettstedets mulighet til å formidle rettighetsbelagt materiale, er dette isolert sett en så klar inngripen i prinsippene om ytringsfrihet, at det må settes opp grundige rettsforankrede prosedyrer for at det skal gis et slikt klarsignal.

Notatet lanserer to prosedyrer - en gjennom Medietilsynet som kan fastsette pålegg, men med ankemulighet til klagenemnd. En annen gjennom domstolene. Begge alternativene virker velbegrunnede, men vi viser vil til vårt brev til Samferdselsdepartementet i mai 2010 der vi berørte temaet stenging av tilgang til nett eller tjenester overfor sluttbrukere:

"Spørsmål om stenging av tilgang bør vurderes enten av domstolene, eller av en nettnemnd hvor begge parter (klager og ISP-abonnenten) har anledning til å bli hørt, uten at taushetsbelagt informasjon utleveres til en klager.

Dersom det etableres en Nettnemnd, bør denne være gebyrfinansiert (dvs. at en må betale et gebyr for å fremme krav om stenging av tilgang) og nemnda bør være hurtigarbeidende. Å ivareta rettsikkerheten til ISPenes kunder, herunder utjevne styrkeforholdet mellom store rettighetsorganisasjoner og en enkelt Internett abonnent ("equality of arms"), er helt nødvendig for at abonnentene ikke skal bli "overkjørt" av rettighetsorganisasjonene.

Altibox vil påpeke at opprettelse av en nettnemnd ikke vil hindre at det reises sak for ordinære domstoler. Dette taler for at slike saker bør henvises til domstolene uten at man går veien om en nettnemnd, da Nettnemnd kan bli et unødig fordyrende mellomledd.

Å utvikle prosedyrer for en nettnemnd vil imidlertid være et omfattende arbeid, og som nevnt ovenfor, vil spørsmålet alltid kunne reises for domstolene. Det bør derfor vurderes om ikke et krav om domstolsbehandling bør legges til grunn".

Dersom Departementet går inn for at det skal etableres en nemnd, bør det vurderes om Departementet kun skal foreslå å lovfeste en forskriftshjemmel som gir fullmakt til å vedta forskrift om en prosedyre for slik stenging ved hjelp av et domstolslignende organ, for eksempel en nettnemnd slik som foreslått av Personvernkommissjonen i NOU-2009 nr. 1.

Altibox mener at det i denne sammenheng bør vurderes om en slik nemnd også bør gis kompetanse til å vurdere spørsmål knyttet til tilgang til taushetsbelagt informasjon jf. ekomloven § 2-9."

Avslutning

Altibox vil konkludere med følgende oppsummering av våre hovedsynspunkter:

- Utviklingen av kommersielle legale delingstjenester som Spotify reduserer behovet for et strammere lovverk, ettersom ulovlig fildeling er på retur.
- Dersom åndsverkloven likevel endres, bør sentrale definisjoner klargjøres ytterligere. Det gjelder både kriteriene for å gjøre krav på å være rettighetshaver og eventuelle omfang-bestemmelser.
- At utenlandske nettsteder er utenfor rekkevidde kan ikke alene være et argument for å lette adgangen til å reise krav mot internettilbydere i Norge. Altibox er imidlertid tilfreds med at det legges vekt på ansvarsfrihetsbestemmelsene i ehandelsloven, som er egnet til å begrense internettilbydernes handlingsplikt. Likeledes er Altibox tilfreds med at terskelen for pålegg foreslås lagt høyt og således hegner om ytringsvernet.

- I valget mellom Medietilsynet og domstolene, vil Altibox gå inn for at et krav om domstolsbehandling legges til grunn.

Vennlig hilsen
for Altibox AS,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Leif Aarhun Ims", with a long horizontal flourish extending to the right.

Leif Aarhun Ims
Administrerende Direktør